

ԻՐԱԿԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ ՄԸ՝ ԶԱՏԻԿ

Փարին Մարտիրոսեան

Իրական պատմութիւն մըն է այս: Անմոռանալի օր մըն էր: Աւագ շարժումն մէջ պատահեցաւ. փորձանք մը, երբ դեռ մանուկ էինք:

Երբ Զատիկը կը մօտենար, մայրս խոստացաւ, որ Զատիկուան ծառ պիտի պատրաստէր: Կարմիր հաւկիթներու, չէօրէկին եւ այլ Զատիկուան ամաններու ու գեղօրներու կողքին, սենեակը պիտի զարդարուէր գոյնզգոյն ծառով մը: Երկար ճիւղեր, կերպրեկալէ հաւկիթներ, գեղին ճուղիկներ, մոմեր, նապաստակներ եւ զունագեղ փետուրներ գնեցինք: Ծառ ուրախ էինք եւ կը փափաքէինք ժամ առաջ ծառը զարդարել:

Հասաւ Աւագ շարժիւր: Մայրս ճիւղերը տեղադրեց թաղարի մը մէջ: Մենք քոյր-եղբայր, զործի թուեցանք եւ ծառը զարդարեցինք զանազան խաղալիքներով, առարկաներով: Մոմերն ալ տեղադրեցինք ծառին վրայ: Ծառ ուրախ էինք: Գարնան թռչուններու պէս կը ճռուողէինք: Ահաւաստի Զատիկուան տօնածառ մը ունէինք:

Եկեղեցւոյ արարողութիւններուն կը մասնակցէինք: Հինգշաբթի օր մօրս հետ Ոսկուայի արարողութեան մասնակցեցանք: Իրիկունը ոսպ կերանք եւ զիշերը դարձեալ եկեղեցի գացինք: Լացի զիշերուն, Խաւարումի արարողութեան ներկայ ըլլալու: Ուրբաթ՝ Թագման, դարձեալ եկեղեցի գացինք եւ անուշահամ ծաղիկներով տուն վերադարձանք: Սակայն, ինչ որ պատահեցաւ մեր անառակութիւնէն, ահա՛, այն զիշերն էր, որ փորձանքի մը պատճառ եղած էինք: Երանի՛, բարի է՛ լալինք: Թաղարի զիշեր ճրագալոյց էր եւ մեն չալիկն ու մեն մայրիկը մեզի ճաշի պիտի դալին: Ընտանեօք պիտի բոլորուէինք խթման սեղանին շուրջ:

Իրիկունը մայրիկս երբ խաճանոց գնաց, ես եւ եղբայրս, առանց անտեղիւ, գլուխ գիլի տուինք եւ փափաքեցանք ծառին վրայի մոմերը վառել:

«Եկո՛ւք, լուցկի մը գտնենք եւ մոմերը վառենք, աւել տիրուն կը տեսնուի ծառը»:

«Հապա եթէ մայրիկս բարկանա՛ւ»:

«Ինչո՞ւ. բարկանայ: Ծուռով կը վառենք ու յետոյ կը մարենք»:

Երբ եղբայրս իր խօսքը լրացուց, արդէն լուցկին առած եւ մոմերը վառել սկսած էր: Հապա թէ քանի մը հատը վառեց, արդէն սկսան բռնկիլ փետուրները: Վախեցանք եւ բոլորով փշուրով մարել աշխատեցանք: Երբ կը փշէինք, կայծերը կը ցատկէին տալին-անպին եւ ծառին վրայ շոր ինչ որ կար կը բռնէր: Մայրս մուխին հոսք առած՝ խաճանոցէն ներս վազեց ու ապշած նայեցաւ: Մենք մեր վախէն կը ճալինք, կու լալինք: Հրդեհ եղած էր սենեակին մէջ: Մայրս բազկաթոռին հաստ ծածկուցով կրակը մարեց: Հիմա ծուխ կը բարձրանար ծառէն: Խաղալիքները փնայեց, ճիւղերը ածուխ դարձան էին: Աններեւելի յանցանք մը գործած էինք: Մայրս մեզ հանդարտեցնել կը օրհնար: Ահայի մեն փորձանք մըն ալ կրնար պատահել: Կու լալինք մեր վախէն: Կու լալինք սեղան ծառին համար եւ կու լալինք, որ չալիկէն յանդիմանութիւն պիտի լսէինք:

Ծարաթ օր, եկեղեցի երթալէ առաջ, դարձեալ շուկայ գացինք եւ գնեցինք խաղալիքներ, փետուրներ: Մայրս ճիւղերը զարդարեց բամպակով եւ այլ առարկաներով: Ուրախացեր էինք, որ դարձեալ իր ամանին մէջ կանգնած էր Զատիկուան տօնածառը:

Իրիկունը եկեղեցի գացինք եւ Քրիստոսի լոյսը մեր ձեռքին, մոմով տուն վերադարձանք: Երբ մեր հօրերը եկան եւ բոլորուեցանք սեղանին շուրջ, հաւկիթաժառանգ ընտանիքին անդամներուն հետ: Մեն մայրիկս ըրինք ընտանիքին, որ մենք կը խնդալինք: Միշտ ուրախ էր, որ մենք կը խնդալինք: Միշտ ուրախ էր, որ մեր առաջ պատահանները... Ձէնք զիտեք, զիտեք ի՞նչ օր մը առաջ պատահանները... Ձէնք զիտեք, որ այդչին ան տեղեակ էր եղբորս թիւն: Անոր աշտը սեղանին վրայի հաւկիթներուն նման կարծրած էին:

Փորձանքէն դառ մը առած էինք: Անգամ մըն ալ լուցկիով պիտի շխաղալինք:

Գարնան թռչուններու նման կը ճռուողէինք: Վաղը Զատիկ էր. Քրիստոսի Հրաշափառ Յարութեան տօնին առթիւ, կանուխէն եկեղեցի պիտի երթալինք եւ իրարու պիտի լսէինք:

«Քրիստոս Յարեալ Մեռելոց Օրհնեալ է Յարութիւնն Քրիստոսի»: